

Vejledning til patienter med nefrostomikateter

Til patienter og pårørende

Nyrekateter

Hvad er et nefrostomikateter

Et nefrostomikateter er et kateter, der ligger gennem huden via nyren til nyrebækkenet. Det er anlagt for at sikre at nyren har frit afløb for urin.

Katetertyper

1) Pigtailkateter (grisehalekateter)

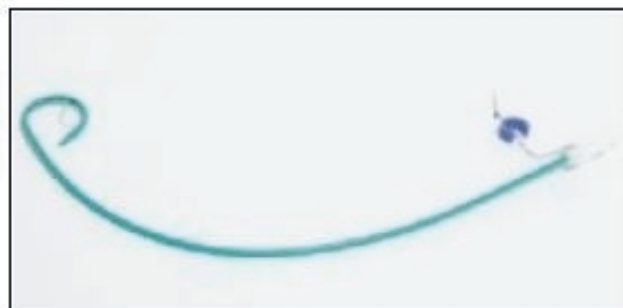
Et tyndt kateter som anlægges ultralydsvejledt på røntgenafdelingen. Det er fikseret ved hjælp af en tråd indvendigt i kateteret. Skiftning af kateteret foregår på røntgenafdeling eller i Urinvejskirurgisk Ambulatorium.

2) Ballonkateter

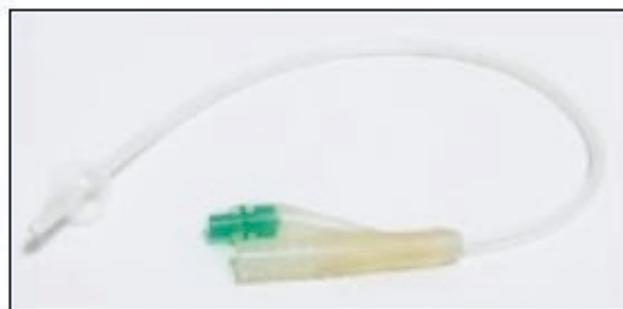
Silikonekateter fikseret med ballon, der indeholder ca 3 ml glycerin 10 %
Undgå træk i kateteret, da ballonen er smidig og eftergivelig, og kateteret kan glide ud.
Skiftning af kateteret foregår i Urinvejskirurgisk Ambulatorium.

Forbinding og fiksering

En krølle eller lille mesche lægges under kateteret ved indstiksstedet. Det fikseres med plaster uden kateteret strammer og dermed trækker i nyren eller indstikskanalen. Bruges Tegaderm eller lignende kan der brusebades.
Skiftes efter behov, mindst 1 gang ugentligt, eller hvis den er løs, våd eller forurenset.
Huden omkring indstiksstedet renses med NaCl 0,9 %.
Kateteret skal fikseres med plaster, så knæk eller træk undgås, og så det ikke strammer i huden.

Pigtail kateter

Ballonkateter

Vejledning til patienter med nefrostomikateter

Samtidig skal det fikseres, så der kan ligges på den side, hvor kateteret er placeret, uden der kommer knæk på slangen. F.eks. skråt ind mod maven og fri af hoftekammen og på en måde så samlingen mellem kateter og urinpose ikke generer. Samlingen kan polstres med en foldet mesche under plaster. Man kan/skal fiksere kateteret tværs over maven og urinposen på modsatte lår.

Urinposer

På nefrostomikateteret anvendes kort steril tømbar pose, som skiftes 1 gang om ugen. Ved langtidsbehandling (over 7 dage), kan der bruges rene poser.

Til natten kobles ren pose med lang slange til den korte pose. Posen skal altid placeres under nyrens niveau

Observationer

Huden omkring indstiksstedet observeres for rødme og irritation. Der observeres for urinmængde og funktion.

Kontakt hjemmesygeplejersken, hvis kateteret ikke fungerer

Kateteret er meget tyndt, og der skal derfor ikke meget til, før det stopper til, så urinen ikke kan ledes væk fra nyren. Selv den mindste klump af størknet blod kan være årsag til et tilstoppet kateter.

Du skal derfor reagere ved at kontakte hjemmesygeplejersken, hvis du oplever et eller flere af disse punkter:

- Forbindingen er våd
- Forbindingen sidder løs
- Du kan se sivning på forbindingen
- Du oplever svie og kløe omkring kateteret
- Hvis urinproduktionen er mindre end vanligt og/eller uigennemsigtigt
- Hvis du får feber
- Hvis du får smerter i siden ud for nyren
- Hvis der er knæk på slangen

Manglende funktion af kateteret kan skyldes

- Knæk på slangen eller mellemslange
- At trevejshanen står åben (kun ved pigtailkatetre)
- At kateteret er stoppet
- At kateteret er displaceret eller gledet ud

Fjern aldrig et kateter der ikke fungerer, er knækket eller delvist gledet ud - stikkanalen lukker hurtigt. Hvis stikkanalen er intakt, kan et nyt kateter ofte anlægges med få gener - vel at mærke hvis det sker indenfor kort tid.

Glider kateteret ud, skal det genanlægges hurtigst muligt.

Skylning af kateter

Der skal almindeligvis ikke skylles på nefrostomikateteret, men ved tilstopning eller manglende funktion kan det være nødvendigt. I så fald kontaktes hjemmesygeplejersken

Hvis det ikke er muligt at få skabt afløb fra nyren, tager hjemmesygeplejersken kontakt til Urinvejskirurgisk vagthavende læge på sygehuset.

Vejledning til patienter med nefrostomikateter

Tag gerne brusebad, men ikke karbad

Du må gerne tage brusebad, selvom du har nefrostomikateter, hvis du har en vandtæt forbindelse på. Du må ikke tage karbad eller gå i svømmehal.

Kateterskift

Pigtailkateter skal skiftes ca. hver 3. måned.

Ballonkateter skal skiftes ca. hver 1.-3. måned, efter producentens anvisning.

Forholdsregler:

Når du får anlagt nefrostomi kateter, må du ikke selv køre bil hjem.

Når du får skiftet nefrostomi kateter, er der ingen restriktioner efter observationsperioden på sygehuset.

Anskaffelse af hjælpemidler

Så længe dit behov for et kateter er midlertidigt, skal du have hjælpemidler fra den afdeling, der har ordineret kateteret.

Er kateteret varigt, søges der om bevilling hos din hjemkommune.

Hjælpemidlerne er gratis.

Vi informerer hjemmeplejen

Når du har fået anlagt kateter første gang, skriver vi til hjemmesygeplejen i din kommune og oplyser følgende:

- Årsagen til, at nefrostomikateteret er anlagt.
- Hvilken side, kateteret ligger på.
- Hvad planen er med behandlingen.

Vi beder hjemmesygeplejen om følgende:

- At skifte forbindelse 1 gang om ugen samt ved behov, hvis forbindingen er våd, uren eller sidder løs.
- At observere huden omkring indstiksstedet.
- At skifte konnektorstykke og urinpose 1 gang om ugen eller ved behov.
- At skifte Flexi-Trak/Skinfix eller lignende 1 gang om ugen samt ved behov, hvis den bliver løs eller ikke klistrer omkring kateterslangen.
- At skylle kateteret, hvis urinproduktionen er faldet eller udeblevet, hvis urinen er plumret, uigennemsigtig eller der er blod i urinen.
- At kontakte dig førstkomende hverdag, så du kan få et telefonnummer, som du kan bruge til at kontakte hjemmesygeplejersken døgnet rundt.

Mere information

På www.nyrekateter.dk findes nyttig viden for både borger og hjemmepleje vedrørende pasning af nefrostomikateter samt de mest almindelig problemer, der kan opstå, når man har et nefrostomikateter.